

Biblioteki, biblioteki...

Dzisiejsze zadanie polega na przygotowaniu zestawu bibliotek niezbędnych do rozpoczęcia eksperymentów z grafiką i interfejsem użytkownika.

Będziemy korzystać z dwóch bibliotek:

`fltk` – *Fast Light Toolkit* (z domeny publicznej)

`graph_lib` – nakładka na `fltk` przygotowana przez
Bjarne Stroustrupa

Zadanie nie jest wbrew pozorom błahe – szczególnie jeśli chodzi o budowanie `fltk` (która nie jest aż tak light, jak można by się było spodziewać).

Bibliotekę `graph_lib` (malutką) przygotujemy ręcznie w Codeblocks definiując stosowny projekt.

Biblioteki – czynności wstępne

Pobranie z repozytorium kodu źródłowego FLTK
(w wersji 1.3.8):

<https://www.fltk.org/pub/fltk/1.3.8/fltk-1.3.8-source.tar.gz>

Jeśli nie macie Państwo programu WinRAR (lub innego obsługującego archiwa tar.gz możecie pobrać źródła fltk z Moodle).

Pobranie z repozytorium programu CMake 3.22.3 w wersji nieinstalacyjnej:

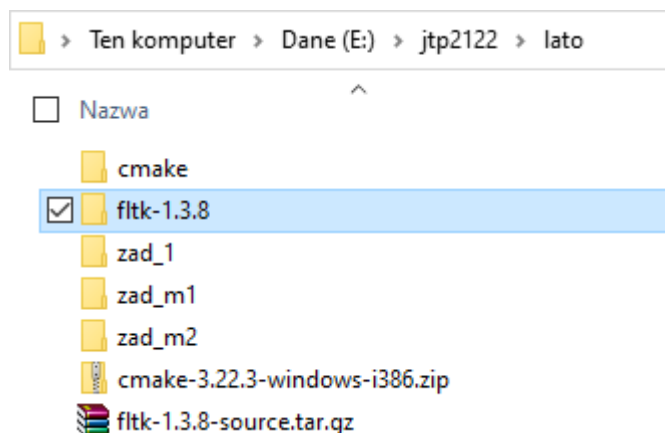
<https://github.com/Kitware/CMake/releases/download/v3.22.3/cmake-3.22.3-windows-i386.zip>

Pliki źródłowe biblioteki graph_lib są dostarczone w pakiecie zadania trzeciego (małego) w folderze graph_lib (cały pakiet jest tradycyjnie dostępny na Moodle).

Przygotowanie struktury folderów

---

1. Ustalenie, w którym folderze mamy MinGW (tzn. zestaw narzędzi programistycznych, które pobraliśmy z Codeblocks 20.03).
2. Zidentyfikowanie foldera, do którego mamy pełne prawa dostępu (folder z projektami jest bardzo dobry – całości kodu źródłowego, jak i CMake będziemy potrzebować tylko w czasie budowania biblioteki)
3. Rozpakowanie do tego foldera biblioteki fltk i programu CMake (u siebie zmieniłem nazwę foldera programu CMake na krótszą)

Środowisko systemowe do budowania biblioteki

Po uruchomieniu wiersza poleceń (cmd) trzeba przejść do foldera docelowego i wykonać szereg sprawdzeń (i ew. uzupełnić konfigurację):

```
Microsoft Windows [Version 10.0.19043.1586]  
(c) Microsoft Corporation. Wszelkie prawa zastrzeżone.
```

```
C:\Users\PWWEITIII>e:  
E:\>cd jtp2122\lato\cmake
```

Ponieważ mój folder jest na dysku e:
zmieniam najpierw dysk, a następnie
aktualny katalog

```
E:\jtp_21L\lato\cmake>set MINGW_HOME=e:\jtp2122\cb-20.03\MinGW  
E:\jtp_21L\lato\cmake>path=%path%;e:\jtp2122\cb-20.03\MinGW\bin
```

```
E:\jtp_21L\lato\cmake>cd bin  
E:\jtp_21L\lato\cmake\bin>cmake-gui
```

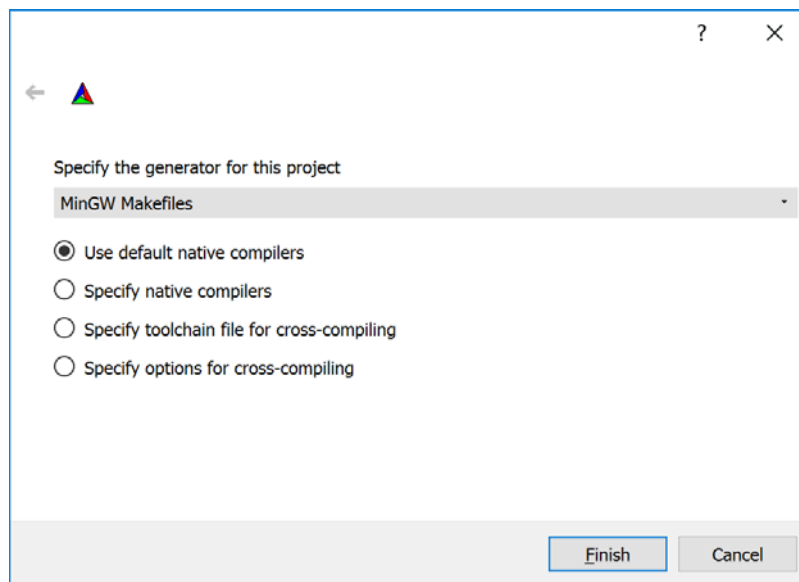
Kolejne polecenia ustawiają zmienną
systemową MINGW_HOME oraz dodają
do ścieżki wyszukiwania folder z
programami MinGW i wreszcie
uruchomienie CMake

CMake – konfiguracja

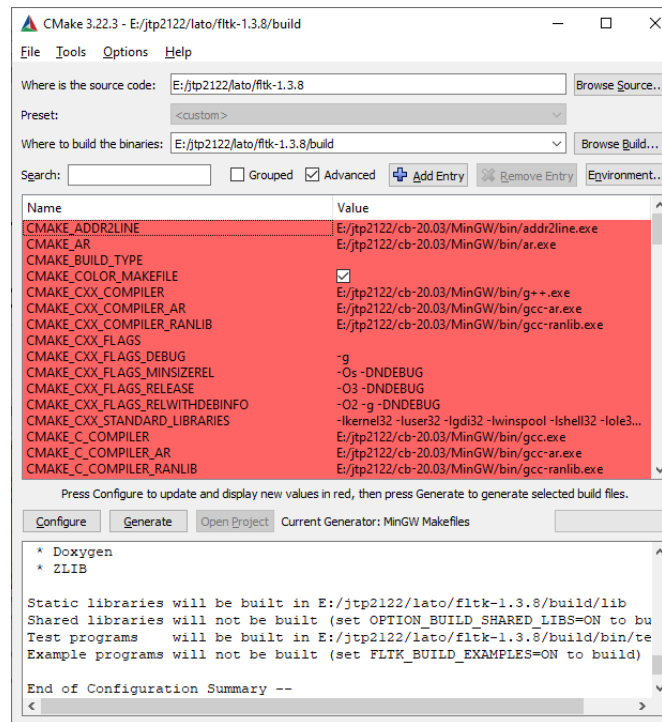
Po uruchomieniu CMake należy ustawić lokalizację folderów: źródłowego (fltk-1.3.8) i wynikowego (fltk-1.3.8/build) – ten ostatni folder trzeba utworzyć.

Po naciśnięciu Configure należy sprecyzować generator, który będzie używany do przygotowania konfiguracji: używamy MinGW Makefiles.

CMake – generacja

Nie będziemy analizować komunikatów, które pojawiają się w trakcie konfiguracji. Zostawiamy też domyślne ustawienia opcji.

Po naciśnięciu Generate zostanie rozpoczęta procedura tworzenia pliku Makefile dla programu make (narzędzia ułatwiającego budowanie złożonych projektów).

Budowanie biblioteki fltk

Po zakończeniu tworzenia pliku Makefile możemy zamknąć CMake. Resztę pracy załatwią narzędzia MinGW.

Plik dla programu make (dokładniej: mingw32-make) został utworzony w folderze docelowym wskazanym w CMake. Przechodzę do tego foldera i uruchamiam mingw32-make:

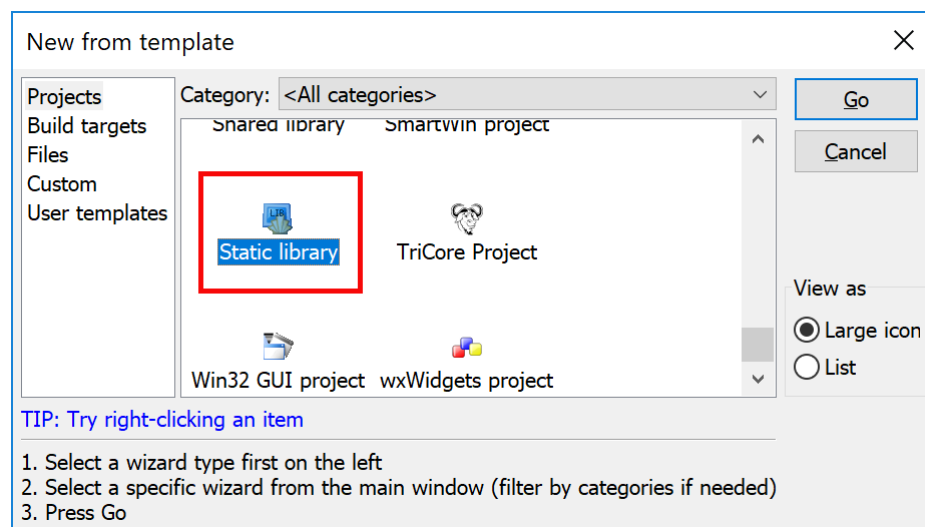
```
E:\jtp2122\lato\cmake\bin>cd ..\..\nE:\jtp2122\lato>cd fltk-1.3.8\build\nE:\jtp2122\lato\fltk-1.3.8\build>mingw32-make
```

Jeśli wszystko poszło dobrze, to mamy kilka minut oddechu, a kompilator, linker i archiwizator – zajęcie.

Nazwa	Data modyfikacji	Typ
bin	17.03.2022 20:39	Folder plików
CMakeFiles	17.03.2022 20:42	Folder plików
data	17.03.2022 20:32	Folder plików
etc	17.03.2022 20:32	Folder plików
FL	17.03.2022 20:32	Folder plików
fluid	17.03.2022 20:35	Folder plików
jpeg	17.03.2022 20:35	Folder plików
lib	17.03.2022 20:39	Folder plików
png	17.03.2022 20:35	Folder plików

Projekt biblioteki statycznej (1)

Pora na zbudowanie biblioteki `graph_lib` Stroustrupa. Nowy projekt stworzymy standardowo, ale typ projektu standardowy już nie jest:

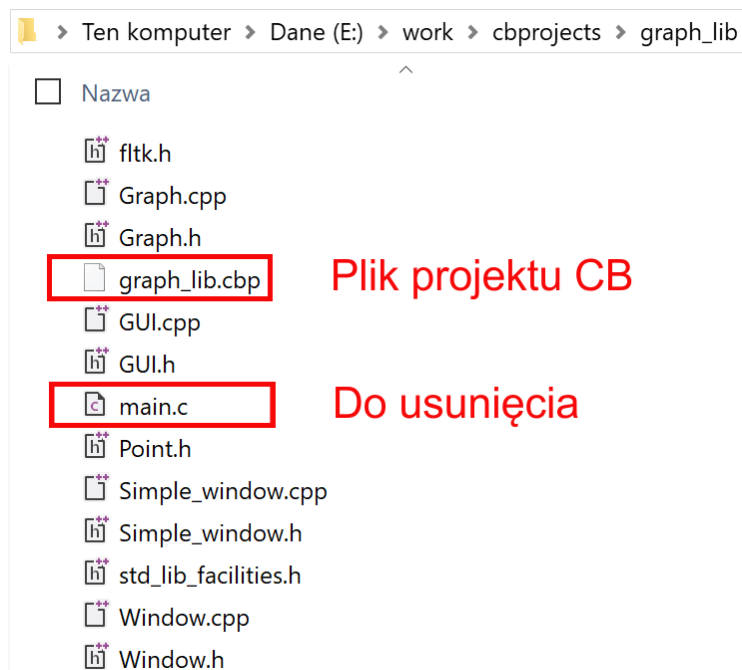

Nazywam projekt `graph_lib` i standardowo nie zmieniam nic w ustawieniach konfiguracji. W projekcie jest domyślnie utworzony plik `main.c` – usuwam go z projektu, bo wszystkie pliki źródłowe biblioteki pochodzą z pakietu ćwiczenia trzeciego (nieuchronnie z foldera `graph_lib`).

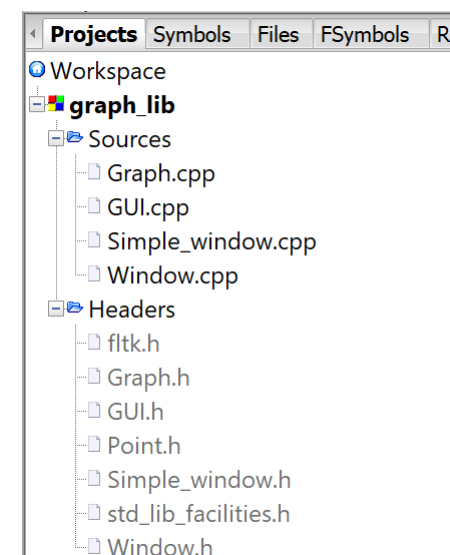

Projekt biblioteki statycznej (2)

Po dodaniu plików źródłowych folder projektu wygląda następująco:

Po pozbyciu się niepotrzebnego `main.c`, trzeba dodać pliki źródłowe do projektu (Project > Add files...). Przestrzeń robocza z projektem `graph_lib` jest widoczna po prawej stronie.

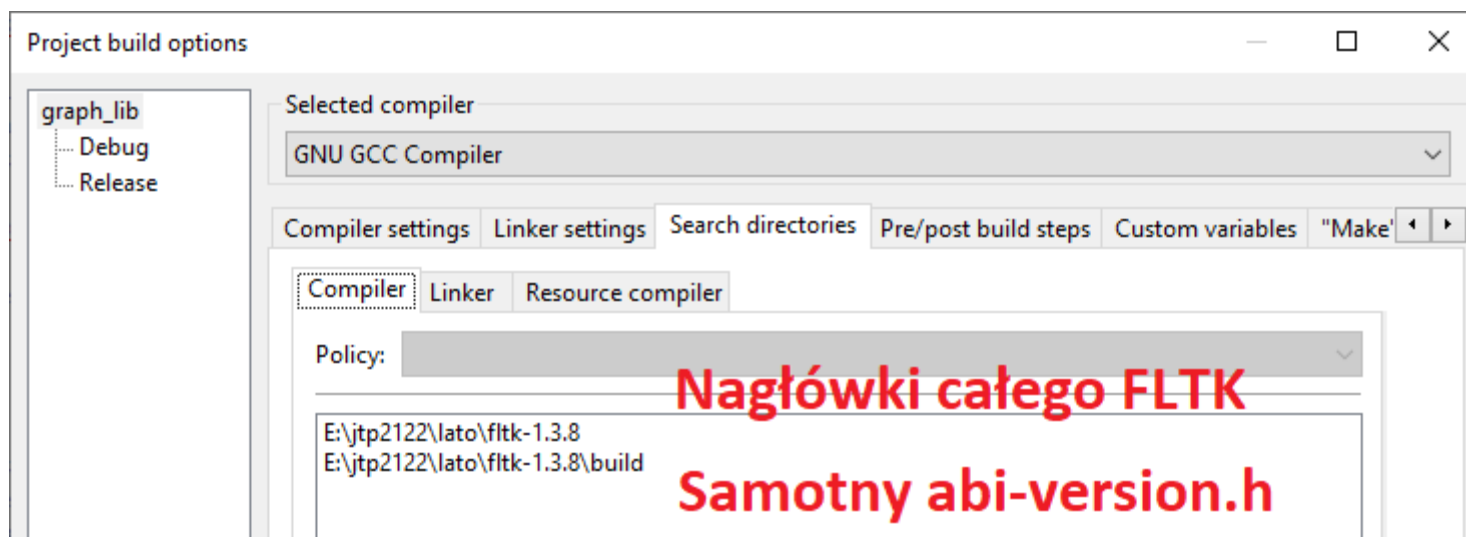

Projekt biblioteki statycznej (3)

Próba budowania biblioteki kończy się malowniczym padem już na pierwszym pliku:

..\fltk.h|4|fatal error: FL/Fl.H: No such file or directory|

Problem w tym, że kompilator nie wie, gdzie szukać plików nagłówkowych. W opcjach budowania (Project > Build options...) w zakładce Search directories dokładamy:

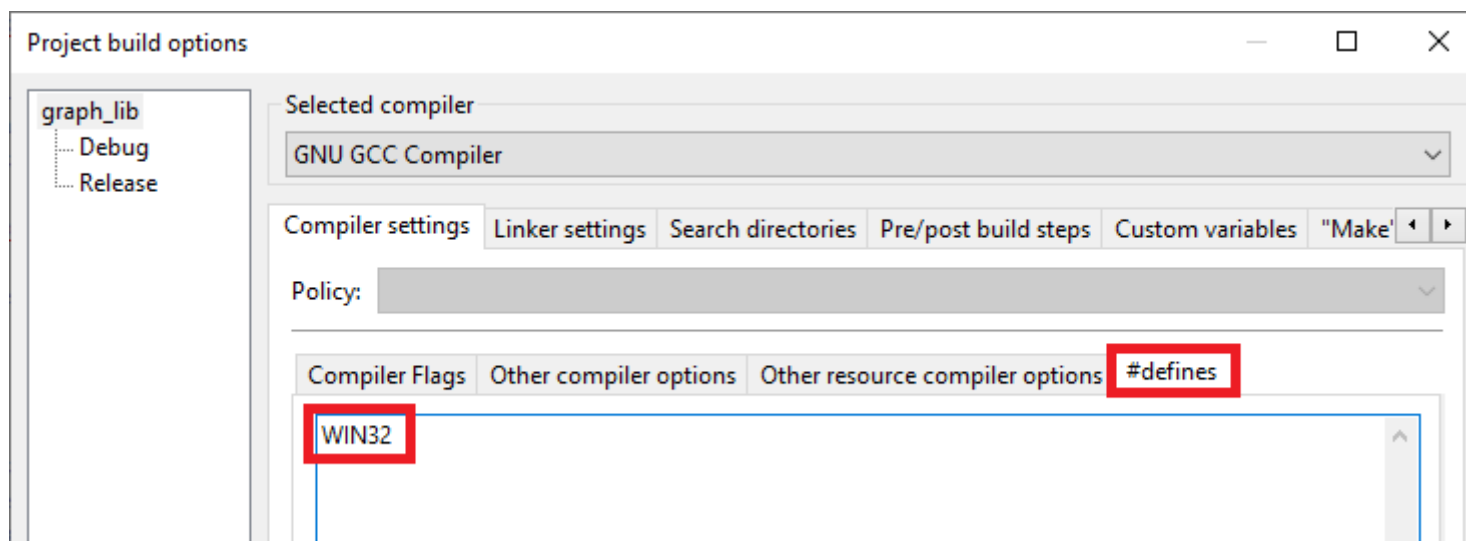
(Flaga C++11 w ustawieniach kompilatora powinna być ustawiona.)

Projekt biblioteki statycznej (4)

Dalej bez sukcesu i choć błąd wygląda znajomo:

...\x.H|37|fatal error: X11/Xlib.h: No such file or directory|

jego rozwiązanie jest zupełnie inne. Musimy poinformować kompilator, że docelowy system to Windows:

W zakładce #defines należy zdefiniować stałą WIN32. Po tym kroku biblioteka buduje się poprawnie, choć z masą ostrzeżeń. Ostrzeżeń nie można oczywiście zostawić bez reakcji (opis poniżej będzie jest przykładem walki z ostrzeżeniami w „obcym” kodzie).

Projekt biblioteki statycznej (5)

Ostatnie z ostrzeżeń manifestuje się następująco:

```
...\Graph.cpp||In function 'Graph_lib::Suffix::Encoding Graph_lib::get_encoding(const string&)':|
```

```
...\Graph.cpp|304|warning: unused variable 'x' [-Wunused-variable]|
```

Statyczna zmienna x została tu użyta po to, żeby funkcja `init_suffix_map` została wykonana tylko raz, i tylko wtedy kiedy jest faktycznie potrzebna.

Ponieważ momentem stwierdzenia, że zmienna jest nieużywana jest skończenie zasięgu funkcji, stosowne dyrektywy „tłumiące” na chwilę ostrzeżenie trzeba dodać przed funkcją:

```
#pragma GCC diagnostic push
```

```
#pragma GCC diagnostic ignored "-Wunused-variable"
```

a po zakończeniu bloku funkcji wrócić do ustawień domyślnych:

```
#pragma GCC diagnostic pop
```

Podobny manewr w `fltk.h` jest już wykonany. Biblioteka powinna kompilować się bez ostrzeżeń 😊

Wreszcie aplikacja

Przy budowaniu bibliotek mieliśmy nieco ułatwioną sytuację, bo biblioteki nie są konsolidowane (tzn. odwołania do zewnętrznych funkcji, nie są w czasie powstawania biblioteki wiązane z odpowiednimi funkcjami).

Ten krok musi być wykonany w czasie tworzenia aplikacji, która w odróżnieniu od biblioteki może być wykonana. Głównym zajęciem przy tworzeniu projektu aplikacji będzie wskazanie bibliotek, w których znajdują się te niepowiązane funkcje. Warto mieć świadomość, że prócz biblioteki `graph_lib` (z której korzystamy bezpośrednio), trzeba będzie wskazać biblioteki, z których korzysta `graph_lib` (`fltk`) i biblioteki, z których korzysta `fltk` (itd...)

Oczywiście niedole związane z lokalizacją plików nagłówkowych, wskazywaniem docelowego systemu operacyjnego i w aplikacji trzeba będzie przeżyć.

Zatem to, że aplikacja składa się z jednego, małego pliku jest niewielkim pocieszeniem.

Projekt aplikacji (1)

Tworzenie projektu aplikacji zaczyna się standardowo (nazwijmy ją: `tst_graph`). Plik `main.cpp` można wyrzucić z projektu i usunąć z dysku, bo w pakiecie zadania jest plik `tst_graph.cpp`, który trzeba skopiować do folderu projektu i dodać do projektu.

Pierwsza próba budowania kończy się szybko:

```
...\tst_graph.cpp|1|fatal error: graph.h: No such file or directory|
```

Przyczyną jest oczywiście problem ze znalezieniem plików nagłówkowych biblioteki `graph_lib`. W zakładce `Search directories` trzeba dodać folder, w którym znajdują się te pliki i od razu foldery z plikami nagłówkowymi `fltk`:

```
E:\jtp2122\lato\graph_lib  
E:\jtp2122\lato\fltk-1.3.8  
E:\jtp2122\lato\fltk-1.3.8\build
```

Od razu włączam opcję `C++11` i definiuję `WIN32`.

Projekt aplikacji (2)

Kompilacja przeszła, ale konsolidator dał 27 błędów „**undefined reference to function**” – to skutek konsolidacji, czyli wiązania (a przynajmniej próby) wywołań funkcji z ich kodem.

W zakładce Linker settings podajemy długą listę bibliotek:

libgraph_lib.a	biblioteka Stroustrupa
libfltk.a	
libfltk_images.a	dwie biblioteki z FLTK
libgdi32.a	
libole32.a	
libuuid.a	
libcomctl32.a	biblioteki systemowe

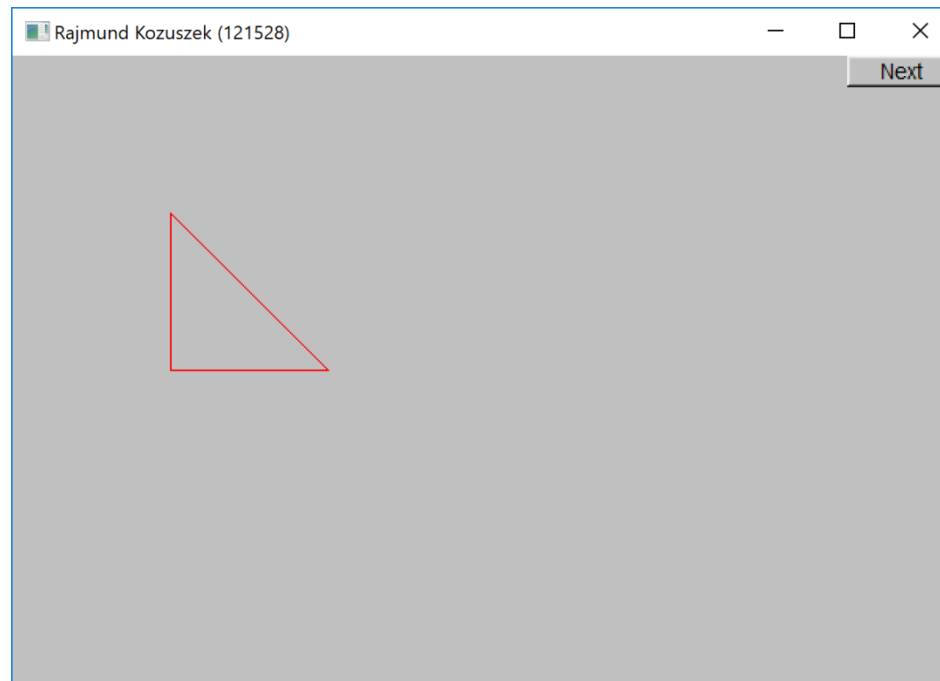
Dodatkowo, w zakładce Search directories > Linker trzeba jeszcze podać dwa foldery, w których konsolidator ma szukać niesystemowych bibliotek:

```
E:\jtp2122\lato\graph_lib\bin\Debug  
E:\jtp2122\lato\fltk-1.3.8\build\lib
```

Widok okna aplikacji

Po tych wszystkich zabiegach mamy wreszcie działającą, choć niezbyt imponującą, aplikację:

Ponieważ „trafienie” w foldery nagłówek i bibliotek bywa sprawą kłopotliwą, na zakończenie przeniesiemy i pliki nagłówkowe, i biblioteki do folderów używanych domyślnie przez MinGW.

Reorganizacja środowiska

Ponieważ w dalszej części semestru będziemy jeszcze parę ładnych razy robić projekty z wykorzystaniem `fltk` i `graph_lib` warto uprościć konfigurację kolejnych projektów. Wykorzystamy do tego szablon projektu.

Polecenie `File > Save project as template` robi dokładnie to, co nam potrzebne. Ja nazywam swój szablon `graph_lib_project`. Tworząc kolejne projekty używające biblioteki `graph_lib` będę je bazował na szablonie użytkownika `graph_lib_project`. Będę co prawda musiał utworzyć ręcznie folder dla projektu, ale w porównaniu do lokalizowania folderów i wpisywania bibliotek, to niewielki koszt.

Zadanie małe trzecie

Trzecie z małych zadań polega na przygotowaniu środowiska do eksperymentów z biblioteką `graph_lib` i uruchomienie programu testowego z jedną, drobną modyfikacją.

W pasku tytułu okna powinno znaleźć się imię i nazwisko autora (bez polskich znaków) a następnie w nawiasie numer albumu.

Jako dowód wykonania zadania ładujecie Państwo w zadaniu Moodle *Biblioteki, biblioteki* obraz okna programu (i tylko tego okna) w formacie png. **Nazwa pliku, to numer Państwa albumu.**

Rozwiązania należy złożyć do:

27 marca 2022 23:59